

SAMMANFATTNING

Att vara eller inte vara? En studie om hur fem språkgrupper har anknutit sig till Finland

Över tre fjärdedelar av de invånare i huvudstadsregionen som talar estniska, ryska, engelska, somaliska eller arabiska känner att de helt eller delvis är en del av det finländska samhället. För undersökningen intervjuades 1 527 personer som bor i huvudstadsregionen.

De som känner sig som finländare är avsevärt färre. De som känner sig som finländare i mindre grad än genomsnittet är esterna. Av dem är det nämligen cirka 10 procent som känner sig helt eller ganska finländska. Att identifiera sig som finländare är vanligast bland de som talar somaliska (43 %).

När det gäller samtliga språkgrupper är det mycket vanligare att man identifierar sig med det egna utgångslandet, dvs. släktens hemland i fråga om andra generationens invandrare. Av de som talar somaliska är det nästan 90 procent som känner sig helt som somalier. Av de övriga språkgrupperna identifierar sig över 70 procent av personerna helt eller ganska mycket med utgångslandet.

En del identifierar sig både med det finländska samhället och med sitt utgångsland. Fyrtiotre procent av de som talar somaliska har en sådan dubbel identitet, medan de som talar arabiska eller engelska och som upplever att de har en dubbel identitet utgör cirka en fjärdedel. Av de som talar estniska (5 %) eller ryska (12 %) är det betydligt färre som upplever att de har en dubbel identitet.

Inom alla språkgrupper är det vanligt att ha kontakter till utgångslandet: över 70 procent av personerna i alla språkgrupper har mycket kontakt eller rätt mycket kontakt med sitt utgångsland. Den tätaste kontakten med utgångslandet håller de som talar estniska (91 %).

När det gäller hur många finländska vänner och bekanta personerna i de olika språkgrupperna har är skillnaderna dock större. Nästan alla av de som talar engelska har åtminstone fem vänner eller bekanta från den infödda befolkningen, och även majoriteten av de som talar estniska eller

ryska har flera med finländsk bakgrund i sin närmaste bekantskapskrets. Till och med 45 procent av de som talar somaliska och 32 procent av de som talar arabiska har inga infödda finländare bland sina vänner eller bekanta.

Av de som talar somaliska är det 71 procent som skulle vilja bo i ett område där den egna språkgruppen är väl representerad. I de övriga språkgrupperna är detta mera sällsynt: av de som talar estniska eller arabiska är det grovt uppskattat hälften som tänker så, och av de rysk- och engelsktalande endast cirka en fjärdedel.

Samtliga språkgrupper upplever att det finns problem vid förverkligandet av likabehandlingen. Med undantag för de som talar arabiska anser en knapp majoritet av samtliga språkgrupper att de inte behandlas lika som den infödda befolkningen.

Sådana erfarenheter av diskriminering som hänför sig till arbetsmarknaden är vanligast bland de som talar somaliska (89 %), men detta är vanligt också i den ryska (51 %), engelska (40 %) och arabiska (57 %) språkgruppen. De som talar estniska (27 %) upplever mera sällan än de övriga grupperna att de blir diskriminerade på arbetsmarknaden.

Dessutom anser många representanter för de språkliga minoriteterna att finländarna har en ensidig uppfattning om deras utgångsland och att de finska medierna ger en alltför negativ bild av deras språkgrupp i nyheterna. Mest kritiska till medierna är de som talar somaliska eller arabiska, men också en knapp majoritet av de rysktalande är kritiska.

Trots erfarenheterna av diskriminering upplever cirka 90 procent av personerna i de undersökta språkgrupperna att de trivs mycket bra eller ganska bra i Finland. Med tanke på trivseln är särskilt språkkunskaperna av stor betydelse. De som trivs mycket bra i Finland är de som har utmärkta kunskaper i finska.

Majoriteten av de språkliga minoriteterna är ganska säkra eller absolut säkra på att de vill bo i Finland resten av sitt liv. De som är mest övertygade om detta är de som talar arabiska, eftersom över 60 procent är helt säkra på att de vill stanna i Finland. I de övriga språkgrupperna är antalet personer som är lika säkra på detta betydligt färre. Av de som talar ryska eller somaliska är det knappt en tredjedel som absolut vill stanna i Finland, medan detsamma gäller en femtedel av de engelsktalande och endast cirka var tionde av de som talar estniska.